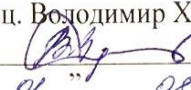

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор закладу вищої освіти з
науково-педагогічної роботи
доц. Володимир ХОДОРОВСЬКИЙ

“ 01 ” “ 08 ” 2023 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА

(СИЛАБУС)

з вивчення навчальної дисципліни

МЕДСЕСТРИНСТВО В ХІРУРГІЇ

Галузь знань _____ 22 Охорона здоров'я _____

Спеціальність _____ 223 Медсестринство _____

Освітньо-професійний ступінь _____ фаховий молодший бакалавр _____

Курс навчання _____ III (на основі повної загальної середньої освіти) _____

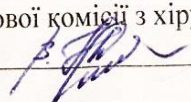
Форма навчання _____ денна _____

Кафедра догляду за хворими та вищої медсестринської освіти

Схвалено на засіданні кафедри догляду за хворими та вищої медсестринської освіти
(протокол № 17 від “30” травня 2023 року)

Завідувач кафедри догляду за хворими та вищої медсестринської освіти
д.мед.н., професор Ігор ПЛЕШ

Схвалено предметною цикловою комісією з хірургічних та акушерсько-гінекологічних
дисциплін
(протокол №7 “15” червня 2023 року)

Голова предметної циклової комісії з хірургічних та акушерсько-гінекологічних дисциплін
к.мед.н., асистент Наталія ВОЛОШИНОВИЧ

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	догляду за хворими та вищої медсестринської освіти
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Перижняк Алла Іванівна, к.мед.н. викладач фахового коледжу БДМУ peryzhniak.alla@gmail.com Кашул Марина Олександрівна викладач фахового коледжу БДМУ marina.kashul@gmail.com
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/doglyadu-za-hvorimi-ta-vishhoyi-medsestrinskoyi-osviti/
Веб-сайт кафедри	http://doglad.bsmu.edu.ua/
E-mail	vmo@bsmu.edu.ua
Адреса	м.Чернівці, вул. Руська, 87
Контактний телефон	+38 (0372) 58-55-57

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	Нормативна
Кількість кредитів	5,5
Загальна кількість годин	165
Лекції	24
Практичні заняття	90
Самостійна робота	51
Вид заключного контролю	модульний контроль

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Вивчення дисципліни “Медсестринство в хірургії” має важливе значення для майбутніх медичних сестер/медичних братів, які, працюючи самостійно, повинні вміти надавати кваліфіковану долікарську медичну допомогу, виконувати хірургічні медичні маніпуляції з діагностичною і лікувальною метою, проводити лікувально-профілактичні заходи тощо.

Суть медсестринства в хірургії полягає в науковій організації діяльності медичної сестри/брата при хірургічних захворюваннях. Основу цієї діяльності становить реалізація медсестринського процесу. Головну роль у ньому відіграє медична сестра / брат, які в межах своєї компетенції надають медичні та медсестринські послуги, спрямовані на зміцнення здоров'я пацієнта, запобігання захворюванням, стабілізацію стану та видужання. Вони працюють в тісному контакті з пацієнтом з метою сприяння успішній діагностиці, задоволення його потреб, вирішення дійсних і супутніх проблем, пов'язаних із захворюванням, та ефективного лікування й реабілітації.

Потреба в медсестринському процесі універсальна. Вона передбачає надання кваліфікованого догляду за пацієнтом, опіки над ним у широкому сенсі (побутовому, соціальному, духовному, національному з точки зору традицій).

Медична сестра /медичний брат обговорюють з пацієнтом питання медсестринського процесу, першочерговості та послідовності надання медсестринських послуг, догляду. Важливою умовою успішного медсестринського процесу є вміння медичної сестри/брата уважно вислухати пацієнта, визначити спільно з ним пріоритетні напрями діяльності, що має принести пацієнту психологічний та фізичний комфорт і значне полегшення.

За навчальним планом “Медсестринство в хірургії” продовжують вивчати на третьому році навчання.

Види навчальних занять згідно з навчальним планом:

- лекції;
- практичні заняття;
- самостійна (індивідуальна) позааудиторна робота студентів.

Самостійна позааудиторна робота студентів спрямована на самостійний пошук тематичної літератури, самостійне вивчення фрагментів навчальної програми, виконання індивідуальних завдань викладача.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vidnazu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukcziya-shhodo-ocziynyuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);
- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркових дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyh_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, добро- зичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролю) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком

відпрацювання про- пущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті ви-вчення навчальної дисципліни
Анатомія людини	Медсестринство в акушерстві
Фізіологія	Медсестринство у педіатрії
Мікробіологія	Медсестринство в онкології
Фармакологія та медична рецептура	Безпека життєдіяльності
Основи медсестринства	Медсестринство в сімейній медицині
Основи психології та міжособове спілкування	Медична та соціальна реабілітація
	Громадське здоров'я та громадське медсестринство

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

6.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Медсестринство в хірургії» є підготовка на високому фаховому рівні медичну сестру/брата для роботи в хірургічних відділеннях стаціонару та поліклініки, яка повинна спостерігати за хворими, оцінювати їхній стан, досконало володіти технікою медсестринських маніпуляцій, складати план медсестринського догляду за пацієнтом, доглядати за хворими, надавати першу долікарську допомогу, проводити профілактику післяопераційних ускладнень, пропагувати здоровий спосіб життя.

6.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Медсестринство в хірургії» є:

- ознайомлення із правовими аспектами організації хірургічної допомоги;
 - вивчення основних обов'язків та умов роботи середнього медичного персоналу у хірургічному стаціонарі;
 - вивчення організації роботи хірургічного стаціонару та операційного блоку;
 - знайомство студентів з основами медичної психології, етики та деонтології в хірургії;
 - навчання студентів медичним процедурам та маніпуляціям;
 - засвоєння практичних навичок із надання невідкладної долікарської допомоги хворим із хірургічною патологією;
- забезпечення догляду за хворими у хірургічних стаціонарах, у тому числі у хоспісних закладах.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

1.1. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей:**

7.1. інтегральна здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі в медсестринстві

або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів медсестринства і характеризується певною невизначеністю умов.

7.2. загальні:

- ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії

7.3. спеціальні (фахові, предметні):

- СК 1. Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.
- СК 2. Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта.
- СК 3. Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності.
- СК 6. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.
- СК 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.
- СК 9. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності.
- СК 10. Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги.
- СК 12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).
- СК 13. Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.
- СК 14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.
- СК16. Здатність проводити медичну та соціальну реабілітацію з метою відновлення здоров'я населення.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна “Медсестринство в хірургії”.

РН 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами.

РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.

РН 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.

РН 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та

зміцнення здоров'я пацієнта .

РН 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах.

РН 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії.

РН 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності.

РН 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги .

РН 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу.

РН 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань.

РН 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.

РН 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

В результаті вивчення навчальної дисципліни “Медсестринство в хірургії” студент повинен

8.1. Знати:

принципи санітарно-протиепідемічного режиму в лікувальних закладах; принципи організації роботи відділень хірургічного профілю; роль і завдання медичної сестри в лікувально-діагностичному процесі; направлення і транспортування хірургічних хворих за призначенням; універсальні потреби людини; етіологію, основні клінічні симптоми хірургічних захворювань; методи об'єктивного обстеження, діагностику, принципи лікування хірургічних хворих; принципи планування й організації індивідуального догляду за хірургічними хворими, методи диспансерного спостереження; тактику медичної сестри при наданні екстреної долікарської допомоги; принципи медичної етики й деонтології, міжособистісні аспекти спілкування;

8.2. Вміти:

забезпечити дотримання суворої асептики та інфекційної безпеки пацієнта й медичної сестри під час роботи в стаціонарі та поліклініці, в операційній, перев'язувальній тощо; готувати пацієнтів до хірургічних втручань; досконало володіти технікою медсестринських маніпуляцій у хірургічній клініці; володіти основами фіксувальної техніки — десмургії, транспортувальної та лікувальної іммобілізації; виконувати обов'язки операційної, перев'язувальної, процедурної або палатної медичної сестри; надавати невідкладну допомогу при найпоширеніших хірургічних захворюваннях; проводити на достатньому професійному рівні догляд за хворими хірургічного профілю; вирішувати деонтологічні завдання, пов'язані з професійною діяльністю, володіти навичками професійного спілкування.

8.3. Демонструвати:

- володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у загальній хірургії;
- володіння навичками організації режиму і догляду за хірургічними хворими;
- виконання необхідних медичних маніпуляцій:
- обробки рук хірурга та операційного поля;
- підготовки до використання перев'язочного матеріалу, операційної білизни, хірургічного інструментарію, шовного матеріалу;
- надання першої допомоги хворим із кровотечами різної локалізації;
- визначення групової та реуз-належності крові;

- проведення проб на сумісність крові донора та реципієнта;
- техніки переливання компонентів крові;
- надання невідкладної допомоги при виникненні посттрансфузійних ускладнень;
- спостереження за пацієнтом під час переливання компонентів крові;
- накладання бинтових та гіпсових пов'язок.
- заповнення медичної документації хірургічного стаціонару проведення розпитування і огляду хворого;
- зберігання ліків в стаціонарі та розподілу їх за групами для зберігання;
- застосування сучасної антисептики і асептики; організацію роботи в операційній, в чистій та гнійній перев'язочних;
- догляд за хворими в перев'язочних;
- догляд за хворими, оперованими на голові, шиї, грудній клітці, на органах черевної порожнини, промежині, кінцівках;
- догляд за хворими із закритими та відкритими пошкодженнями різної локалізації;
- догляд за хворими із термічними пошкодженнями;
- підготовку до використання інструментарію та витратних матеріалів хірургічним хворим;
- організацію дієтичного харчування хворих хірургічного стаціонару;
- знання чинних наказів МОЗ України.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни упродовж двох років відводиться всього 360 годин, 12 кредитів ЄКТС.

Дисципліна «Медсестринство в хірургії» містить 2 модулі.

На третьому курсі студенти вивчають модуль №2 та отримують оцінку з дисципліни (середнє з 2-х модулів).

Денна форма	Кількість годин, у тому числі				Рік навчання, семестр	Вид контролю
	Всього годин/кредити	Аудиторних		СРС		
		Лекції	Практичні Заняття			
Модуль 2	165/5,5	24	90	51	3 рік навчання, V-VI семестри	Модульний контроль №2

Модуль 2. Медсестринство в загальній та спеціальній хірургії

На вивчення навчальної дисципліни на III курсі відводиться 165 год., 5,5 кредитів ECTS

Програма модуля №2 структурована на 2 змістові модулі:

Змістовий модуль 1. Медсестринство в загальній хірургії

9.1. Конкретні цілі вивчення змістового модуля 1:

- засвоїти принципи проведення активного хірургічного втручання в разі гнійних захворювань;
- оволодіти методикою взяття посіву з ран для визначення мікрофлори, чутливості до антибіотиків;
- оволодіти методикою перев'язування хворих;
- оволодіти методикою асистування час операцій, розтинів абсцесів, некротомії;
- засвоїти клінічні ознаки у разі гострих специфічних інфекційних захворювань за медичними картками стаціонарних хворих;
- оволодіти методикою проведення профілактичних заходів і застосування специфічних сироваток;
- засвоїти методику хірургічного оброблення укушених ран;
- засвоїти принципи аналізу рентгенограм з ураженням кісток і суглобів хворих на хірургічний туберкульоз;
- засвоїти особливості догляду за хворими із різними видами хірургічної інфекції;
- засвоїти методику клінічного аналізу хворих з доброякісними та злоякісними пухлинами;
- засвоїти принципи організації диспансеризації населення;
- оволодіти технікою проведення профілактики пролежнів;

- засвоїти принципи і специфіку спілкування медичного персоналу з хворими онкологічних стаціонарів;
- оволодіти технікою перев'язок хворих з некрозами та гангренами у випадку облітеруючого захворювання судин, з виразками і норицями;
- засвоїти принципи догляду за хворими з некрозами, бинтування нижніх кінцівок після венектомії, зняття швів;
- засвоїти методику підготовки хворих до проведення фістулографії.

9.1.1. Тематична структура змістового модуля 1:

Тема 1. Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією. Участь у проведенні активного хірургічного втручання в разі гнійних захворювань. Взяття посіву з ран для визначення мікрофлори, чутливості до антибіотиків.

Тема 2. Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією. Перев'язування хворих, допомога під час операцій, розтинів абсцесів, некротомії.

Тема 3. Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією. Клінічні ознаки у разі гострих специфічних інфекційних захворювань за медичними картками стаціонарних хворих.

Тема 4. Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією. Профілактичні заходи і застосування специфічних сироваток.

Тема 5. Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією. Хірургічне оброблення укушених ран.

Тема 6. Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією. Аналіз рентгенограм з ураженням кісток і суглобів хворих на хірургічний туберкульоз. Особливості догляду за хворими.

Тема 7. Синдром порушення кровообігу, змертвіння, виразки, нориці. Участь медичної сестри в перев'язках хворих з некрозами та гангренами у випадку облітеруючого захворювання судин.

Тема 8. Синдром порушення кровообігу, змертвіння, виразки, нориці. Участь медичної сестри в перев'язках хворих з виразками і норицями.

Тема 9. Синдром порушення кровообігу, змертвіння, виразки, нориці. Догляд за хворими з некрозами, бинтування нижніх кінцівок після венектомії, зняття швів.

Тема 10. Синдром порушення кровообігу, змертвіння, виразки, нориці. Підготовка хворих і проведення фістулографії. Профілактика пролежнів.

Тема 11. Догляд за онкологічними хворими. Клінічний аналіз хворих з доброякісними та злоякісними пухлинами. Участь у проведенні діагностичних і лікувальних маніпуляцій, операцій, перев'язок. Профілактика пролежнів, лікування їх. Специфіка спілкування медичного персоналу з хворими онкологічних стаціонарів.

Тема 12. Контроль засвоєння змістового модуля 1 «Медсестринство в загальній хірургії».

Змістовий модуль 2. Медсестринство в спеціальній хірургії.

9.2. Конкретні цілі вивчення змістового модуля 2:

- засвоїти особливості клінічного аналізу перебігу хвороби в пацієнтів з ушкодженнями і захворюванням голови, лица, шиї;
- засвоїти клінічні ознаки черепно-мозкової травми;
- оволодіти навичками надання першої медичної допомоги хворим із черепно-мозковою травмою;
- засвоїти принципи проведення дегідратаційної терапії;

- оволодіти навичками спинення кровотечі в разі поранення судин шиї, носової кровотечі;
- оволодіти навичками видалення сторонніх предметів з гортані, трахеї, бронхів;
- оволодіти навичками підбору інструментів для трахеотомії;
- засвоїти принципи клінічного аналізу перебігу хвороби у пацієнтів з ушкодженнями та захворюваннями органів грудної порожнини;
- оволодіти навичками розпізнавання симптоматики пошкоджень грудної клітки;
- оволодіти навичками надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі;
- оволодіти технікою іммобілізації у випадку перелому ребер, ключиці;
- оволодіти навичками накладання оклюзійної пов'язки;
- засвоїти принципи підготовки сифонного дренажу за Бюлау або Суботіним для дренивання плевральної порожнини;
- засвоїти принципи догляду за хворими;
- оволодіти навичками допомоги при проведенні діагностичних і лікувальних маніпуляцій, операцій, перев'язок;
- засвоїти методику обстеження хворих із хірургічними захворюваннями органів черевної порожнини;
- засвоїти принципи клінічного аналізу перебігу хвороби в пацієнтів;
- оволодіти навичками підготовки хворих до гастроскопії, ультразвукового та рентгенологічного дослідження;
- засвоїти принципи допомоги при діагностичних і лікувальних маніпуляціях;
- оволодіти навичками складання набору інструментів для лапаротомії;
- оволодіти навичками догляду за хворими після операцій на шлунку, жовчному міхурі, кишках і підшлунковій залозі;
- засвоїти принципи клінічного аналізу перебігу хвороби в пацієнтів із різними захворюваннями органів черевної порожнини;
- оволодіти навичками розпізнавання гострих хірургічних захворювань;
- ознайомитися із необхідними лабораторними і спеціальними методами дослідження;
- оволодіти навичками надання першої допомоги;
- оволодіти навичками асистування при діагностичних і лікувальних маніпуляціях, операціях і перев'язках;
- засвоїти принципи аналізу медичних карток стаціонарних хворих з атиповою клінічною картиною;
- засвоїти принципи клінічного аналізу перебігу хвороби в пацієнтів із захворюваннями прямої і товстої кишок;
- оволодіти навичками застосування ректального дзеркала і ректороманоскопа;
- оволодіти навичками підготовки кишкового каналу до іригоскопії, колоноскопії;
- засвоїти принципи догляду за проктологічними хворими після операцій на товстій і прямій кишках;
- оволодіти навичками заміни калоприймача, оброблення колостоми;
- ознайомитися з інструментальними та спеціальними методами дослідження урологічних хворих;
- засвоїти особливості обстеження хворих і вибору тактики у випадку урологічної патології;
- оволодіти навичками проведення катетеризації сечового міхура у чоловіків і жінок;
- оволодіти навичками підготовки хворих до екскреторної урографії, пієлографії, УЗД;
- оволодіти навичками допомоги при діагностичних і лікувальних маніпуляціях, операціях і перев'язках хворих із урологічними захворюваннями;
- оволодіти навичками догляду за урологічними хворими після операції на органах сечової і статевих систем;
- засвоїти принципи клінічного аналізу хвороб у пацієнтів з ушкодженням хребта і тазу;
- засвоїти особливості тактики медичної сестри в наданні медичної допомоги при пошкодженнях хребта і тазу;
- засвоїти особливості транспортної іммобілізації в кожному окремому випадку;
- ознайомитися з методами консервативного й оперативного лікування;

- засвоїти принципи участі медичної сестри в діагностиці, лікуванні і догляді за хворими в умовах стаціонару;
- засвоїти принципи клінічного аналізу перебігу судинних захворювань;
- оволодіти навичками проведення спеціальних проб для виявлення захворювань артерій і вен нижніх кінцівок;
- засвоїти методи консервативного й оперативного лікування хворих із захворюваннями судин;
- оволодіти навичками участі медсестри у проведенні спеціальних методів дослідження тематичних хворих;
- засвоїти принципи догляду за хворими після операцій на судинах, накладання еластичного бинта.

9.2.1. Тематична структура змістового модуля 2:

Тема 1-2. Догляд за хворими із захворюваннями та ушкодженнями голови. Клінічний аналіз перебігу хвороби в пацієнтів з ушкодженнями і захворюванням голови, лица, шиї.

Тема 3-4. Догляд за хворими із захворюваннями та ушкодженнями голови. Клінічні ознаки черепно-мозкової травми і навичок надання першої медичної допомоги, проведення дегідратаційної терапії.

Тема 5. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями шиї. Відпрацювання навичок: спинення кровотечі в разі поранення судин шиї, носової кровотечі.

Тема 6. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями шиї. Відпрацювання навичок: видалення сторонніх предметів з гортані, трахеї, бронхів. Підбір інструментів для трахеостомії.

Тема 7-8. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів грудної клітки. Аналіз перебігу хвороби у пацієнтів з ушкодженнями та захворюваннями органів грудної порожнини. Відпрацювання навичок розпізнавання патології, надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі.

Тема 9. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів грудної клітки. Удосконалення техніки іммобілізації у випадку перелому ребер, ключиці, накладання оклюзійної пов'язки, підготовка сифонного дренажу за Бюлау або Суботіним для дренажу плевральної порожнини.

Тема 10. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів грудної клітки. Догляд за хворими, участь у проведенні діагностичних і лікувальних маніпуляцій, операцій, перев'язок.

Тема 11. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини. Засвоєння методики обстеження хворих із хірургічними захворюваннями органів черевної порожнини.

Тема 12. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини. Аналіз перебігу хвороби в пацієнтів, підготовка їх до гастроскопії, ультразвукового та рентгенологічного дослідження. Участь у діагностичних і лікувальних маніпуляціях.

Тема 13. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини. Присутність на операціях, робота в перев'язувальній. Складання набору інструментів для лапаротомії.

Тема 14. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини. Удосконалення навичок догляду за хворими після операцій на шлунку, жовчному міхурі, кишках і підшлунковій залозі.

Тема 15. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини. Аналіз перебігу хвороби в пацієнтів із різними захворюваннями органів черевної порожнини. Відпрацювання навичок розпізнавання гострих хірургічних захворювань, знання необхідних лабораторних і спеціальних методів дослідження. Надання першої допомоги.

Тема 16. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини. Участь у діагностичних і лікувальних маніпуляціях, операціях і перев'язках. Аналіз медичних карток стаціонарних хворих з атиповою клінічною картиною.

Тема 17. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями прямої кишки. Аналіз перебігу хвороби в пацієнтів із захворюваннями прямої і товстої кишки.

Тема 18. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями прямої кишки. Відпрацювання навичок застосування ректального дзеркала і ректороманоскопа, підготовка кишкового каналу до іригоскопії, колоноскопії.

Тема 19-20. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями прямої кишки. Особливості догляду за проктологічними хворими після операцій на товстій і прямій кишках, заміна калоприймача, оброблення колостоми.

Тема 21. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів сечової та статевих систем. Ознайомлення з інструментальними та спеціальними методами дослідження урологічних хворих. Обстеження хворих і обговорення тактики у випадку урологічної патології.

Тема 22. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів сечової та статевих систем. Проведення катетеризації сечового міхура у чоловіків і жінок. Підготовка хворих до екскреторної урографії, пієлографії, УЗД.

Тема 23. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів сечової та статевих систем. Участь у діагностичних і лікувальних маніпуляціях, операціях і перев'язуваннях. Догляд за урологічними хворими після операції на органах сечової і статевих систем.

Тема 24. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями хребта і тазу. Робота в травматологічному та хірургічному відділеннях. Аналіз хвороб у пацієнтів з ушкодженнями хребта і тазу. Тактики медичної сестри в наданні медичної допомоги.

Тема 25. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями хребта і тазу. Особливості транспортної іммобілізації при різних видах ушкоджень хребта і тазу.

Тема 26. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями хребта і тазу. Ознайомлення з методами консервативного й оперативного лікування. Роль медичної сестри в діагностиці, лікуванні і догляді за хворими в умовах стаціонару.

Тема 27. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями кінцівок. Аналіз перебігу захворювання, демонстрування хворих із судинною патологією. Проведення спеціальних проб для виявлення захворювань артерій і вен нижніх кінцівок.

Тема 28. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями кінцівок. З'ясування методів консервативного й оперативного лікування. Участь у проведенні спеціальних методів дослідження тематичних хворих.

Тема 29. Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями кінцівок. Догляд за хворими після операцій на судинах, накладання еластичного бинта. Участь медичної сестри в перев'язуваннях хворих з гангренами, у випадку облітеруючого захворювання судин.

Тема 30. Контроль засвоєння змістового модуля 2 «Медсестринство в спеціальній хірургії».

Тема 31-32. Модульний контроль №2. Медсестринство в загальній та спеціальній хірургії.

Тема 33. Модуль з дисципліни «Медсестринство в хірургії».

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назва змістових модулів і тем	Кількість годин				
		Всього	У тому числі			
			Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Модуль 2. Медсестринство в загальній та спеціальній хірургії						
Змістовий модуль 1. Медсестринство в загальній хірургії						
1.	1 Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією	19	2	12	5	Робота у кабінеті доклінічної підготовки, симуляційному центрі, хірургічному відділенні, проведення антропометрії, визначення та реєстрація основних показників життєдіяльності людини
2.	2 Догляд за онкологічними хворими	8	2	2	4	
3.	Синдром порушення кровообігу, змертвіння, виразки, нориці	12	2	6	4	
4.	Контроль засвоєння змістового модуля 1 «Медсестринство в загальній хірургії»	2	-	2	-	
Змістовий модуль 2. Медсестринство в спеціальній хірургії						
5.	Догляд за хворими із захворюваннями та ушкодженнями голови	14	2	8	4	Робота у маніпуляційній, чистій та гнійній перев'язувальних, гіпсувальних, травмункті, асистування під час накладання пов'язок, зупинці кровотеч, визначенні групової та резус-належності крові, проведенні проб
6.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями шиї	10	2	4	4	
7.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів грудної клітки	16	2	8	6	
8.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини	22	4	12	6	

9.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями прямої кишки	14	2	8	4	на сумісність крові донора та реципієнта, надання невідкладної допомоги при закритих пошкодженнях, термічний травм.
10.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів сечової та статеві системи	12	2	6	4	
11.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями хребта і таза	12	2	6	4	
12.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями кінцівок	14	2	8	4	
13.	Контроль засвоєння змістового модуля 2 «Медсестринство в спеціальній хірургії».	2	-	2	-	
14.	Модульний контроль №2. Медсестринство в загальній та спеціальній хірургії.	6	-	4	2	
15.	Модуль з дисципліни «Медсестринство в хірургії».			2		
	Усього	165	24	90	51	

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
	<u>ОСІННІЙ СЕМЕСТР</u>	
1.	Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією. Гострі гнійні захворювання шкіри. Запальні захворювання судин. Гнійно-запальні захворювання кісток і суглобів. Поняття про клостридіальну й неклостридіальну анаеробну інфекцію. Газова гангрена. Правець. Гнильна неклостридіальна анаеробна інфекція. Види сепсису. Токсикоінфекційний шок. Поняття про специфічну інфекцію. Сибірка. Дифтерія ран. Туберкульоз, який потребує хірургічного лікування. Туберкульоз лімфатичних вузлів. Кістково-суглобовий туберкульоз. Актиномікоз. Хірургічна проблема СНІДу.	2
2.	Синдром порушення кровообігу, змертвіння, виразки, нориці. Чинники місцевого некрозу тканин. Види змертвінь. Клінічні ознаки сухої й вологої гангрен. Поняття про тромбоз і емболію. Пролежні. Виразки. Уявлення про нориці. Вроджені хірургічні захворювання.	2
3.	Догляд за онкологічними хворими. Організація онкологічної служби в Україні. Уявлення про доброякісні та злоякісні пухлини. Клінічні ознаки і розвиток захворювань у разі доброякісних і злоякісних процесів. Класифікація пухлин залежно від вихідної тканини. Форми росту злоякісних пухлин. Оцінювання поширення процесу, поділ на стадії за системою TNM. Поняття про радикальне й паліативне лікування злоякісних пухлин: хірургічне, промене, гормональне, симптоматичне, комбіноване. Комплексна терапія злоякісних	2

	пухлин і необхідність застосування хірургічного лікування.	
4.	Догляд за хворими із захворюваннями та ушкодженнями голови. Особливості обстеження голови, шиї. Природжені дефекти і пухлини м'яких тканин черепа. Ушкодження м'яких тканин і кісток черепа. Відкрита і закрита черепно-мозкова травма. Синдром черепно-мозкової травми. Ушкодження носа, щелеп.	2
5.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями шиї. Вади розвитку органів шиї. Поранення шиї. Абсцес, флегмона, лімфаденіт шиї. Пухлини і хірургічні захворювання органів шиї. Зоб дифузний, вузловий, токсичний. Сторонні тіла стравоходу і дихальних шляхів. Опіки і рак стравоходу.	2
6.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів грудної клітки. Основні методи обстеження грудної клітки та її органів. Механічна травма. Закриті ушкодження органів грудної клітки. Проникні й непроникні поранення грудної клітки. Ушкодження легенів, серця. Гнійно-запальні захворювання плеври та легенів. Рак легені. Оперативна корекція природжених і набутих вад і захворювань серця. Запальні захворювання грудної залози. Доброякісні та злоякісні пухлини грудної залози.	2
7.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини. Безпосереднє обстеження хворих з хірургічними захворюваннями живота. Аномалії розвитку черевної стінки, пупка та внутрішніх органів. Основні спеціальні та інструментальні дослідження: езофагогастроскопія, ультразвук, рентгеноскопія, лапароскопія. Черевна грижа. Класифікація, клінічні ознаки, принципи лікування. Хірургічні захворювання шлунка, дванадцятипалої кишки, прямої кишки, жовчного міхура, підшлункової залози. Клінічні ознаки цих захворювань і принципи лікування.	2
8.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини. Закриті і відкриті ушкодження черевної порожнини. Синдром гострого живота, перитоніт. Запальні захворювання очеревини. Особливості діагностики, перша допомога, клінічна картина, лікування, догляд. Рентгенографія і лапароскопія в ургентній абдомінальній хірургії.	2
	<u>ВЕСНЯНИЙ СЕМЕСТР</u>	
9.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями прямої кишки. Методи дослідження прямої кишки. Ушкодження прямої кишки й сторонні тіла в ній, перша допомога. Запальні захворювання прямої кишки та навколопрямокишкової (параректальної) клітковини. Доброякісні та злоякісні пухлини товстої і прямої кишки, діагностика, лікування. Профілактичні огляди населення.	2
10.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів сечової та статевих систем. Особливості дослідження хворих із захворюваннями сечових і статевих органів. Ушкодження органів сечової і статевих систем — нирок, сечового міхура, сечівника (уретри). Гнійно-запальні захворювання нирок і сечового міхура. Сечокам'яна хвороба. Пухлини нирок, сечового міхура, передміхурової залози. Захворювання яєчок і статевих членів.	2
11.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями хребта і тазу. Дослідження хребта. Ушкодження хребта: компресійні переломи, переломовивихи; ушкодження таза і тазових органів. Синдром тривалого роздавлювання.	2
12.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями кінцівок. Вивихи і переломи верхніх і нижніх кінцівок. Гнійні захворювання пальців і кисті. Панарицій. Облітеруючий ендартеріїт, облітеруючий артеріосклероз. Хвороба Рейно. Варикозне розширення вен, тромбофлебіт і флеботромбоз. Посттромбофлебітичний синдром.	2
	Всього:	24 години

Теми семінарських занять – програмою не передбачено

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
	<u>ОСІННІЙ СЕМЕСТР</u>	
<i>Змістовий модуль 1. Медсестринство в загальній хірургії.</i>		
1.	Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією. Участь у проведенні активного хірургічного втручання в разі гнійних захворювань. Взяття посіву з ран для визначення мікрофлори, чутливості до антибіотиків.	2
2.	Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією. Перев'язування хворих, допомога під час операцій, розтинів абсцесів, некротомії.	2
3.	Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією. Клінічні ознаки у разі гострих специфічних інфекційних захворювань за медичними картками стаціонарних хворих.	2
4.	Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією. Профілактичні заходи і застосування специфічних сироваток.	2
5.	Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією. Хірургічне оброблення укушених ран.	2
6.	Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією. Аналіз рентгенограм з ураженням кісток і суглобів хворих на хірургічний туберкульоз. Особливості догляду за хворими.	2
7.	Синдром порушення кровообігу, змертвіння, виразки, нориці. Участь медичної сестри в перев'язках хворих з некрозами та гангренами у випадку облітеруючого захворювання судин.	2
8.	Синдром порушення кровообігу, змертвіння, виразки, нориці. Участь медичної сестри в перев'язках хворих з виразками і норицями.	2
9.	Синдром порушення кровообігу, змертвіння, виразки, нориці. Догляд за хворими з некрозами, бинтування нижніх кінцівок після венектомії, зняття швів.	2
10.	Синдром порушення кровообігу, змертвіння, виразки, нориці. Підготовка хворих і проведення фістулографії. Профілактика пролежнів.	2
11.	Догляд за онкологічними хворими. Клінічний аналіз хворих з доброякісними та злоякісними пухлинами. Участь медичної сестри у проведенні діагностичних і лікувальних маніпуляцій, операцій, перев'язок. Профілактика пролежнів, їх лікування. Специфіка спілкування медичного персоналу з хворими онкологічних стаціонарів. Паліативна допомога.	2
12.	Контроль засвоєння змістового модуля 1 «Медсестринство в загальній хірургії»	2
<i>Змістовий модуль 2. Медсестринство в спеціальній хірургії.</i>		
13.	Догляд за хворими із захворюваннями та ушкодженнями голови. Клінічний аналіз перебігу хвороби в пацієнтів з ушкодженнями і захворюванням голови, лиця, шиї.	2
14.	Догляд за хворими із захворюваннями та ушкодженнями голови. Клінічний аналіз перебігу хвороби в пацієнтів з ушкодженнями і захворюванням голови, лиця, шиї.	2
	Всього:	28 год
	<u>ВЕСНЯНИЙ СЕМЕСТР</u>	
1.	Догляд за хворими із захворюваннями та ушкодженнями голови. Клінічні ознаки черепно-мозкової травми і навичок надання першої медичної допомоги, проведення дегідратаційної терапії.	2
2.	Догляд за хворими із захворюваннями та ушкодженнями голови. Клінічні ознаки черепно-мозкової травми і навичок надання першої медичної допомоги, проведення дегідратаційної терапії.	2
3.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями шиї. Відпрацювання навичок: спинення кровотечі в разі поранення судин шиї, носової кровотечі.	2
4.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями шиї. Відпрацювання навичок: видалення сторонніх предметів з гортані, трахеї, бронхів. Підбір	2

	інструментів для трахеостомії.	
5.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів грудної клітки. Аналіз перебігу хвороби у пацієнтів з ушкодженнями та захворюваннями органів грудної порожнини. Відпрацювання навичок розпізнавання патології, надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі.	2
6.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів грудної клітки. Аналіз перебігу хвороби у пацієнтів з ушкодженнями та захворюваннями органів грудної порожнини. Відпрацювання навичок розпізнавання патології, надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі.	2
7.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів грудної клітки. Техніка імобілізації у випадку перелому ребер, ключиці, накладання оклюзійної пов'язки, підготовка сифонного дренажу за Бюлау або Суботіним для дренажу плевральної порожнини.	2
8.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів грудної клітки. Догляд за хворими, участь у проведенні діагностичних і лікувальних маніпуляцій, операцій, перев'язок.	2
9.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини. Засвоєння методик обстеження хворих із хірургічними захворюваннями органів черевної порожнини.	2
10.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини. Аналіз перебігу хвороби в пацієнтів, підготовка їх до гастроскопії, ультразвукового та рентгенологічного дослідження. Участь у діагностичних і лікувальних маніпуляціях.	2
11.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини. Присутність на операціях, робота в перев'язувальній. Складання набору інструментів для лапаротомії.	2
12.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини. Догляд за хворими після операцій на шлунку, жовчному міхурі, кишках і підшлунковій залозі.	2
13.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини. Аналіз перебігу хвороби в пацієнтів із різними захворюваннями органів черевної порожнини. Відпрацювання навичок розпізнавання гострих хірургічних захворювань, знання необхідних лабораторних і спеціальних методів дослідження. Надання першої допомоги.	2
14.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини. Участь у діагностичних і лікувальних маніпуляціях, операціях і перев'язках. Аналіз медичних карток стаціонарних хворих з атиповою клінічною картиною.	2
15.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями прямої кишки. Аналіз перебігу хвороби в пацієнтів із захворюваннями прямої і товстої кишок.	2
16.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями прямої кишки. Відпрацювання навичок застосування ректального дзеркала і ректороманоскопа, підготовка кишкового каналу до іригоскопії, колоноскопії.	2
17.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями прямої кишки. Особливості догляду за проктологічними хворими після операцій на товстій і прямій кишках, заміна калоприймача, оброблення колостоми.	2
18.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями прямої кишки. Особливості догляду за проктологічними хворими після операцій на товстій і прямій кишках, заміна калоприймача, оброблення колостоми.	2
19.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів сечової та статеві систем. Ознайомлення з інструментальними та спеціальними методами дослідження урологічних хворих. Обстеження хворих і обговорення тактики у випадку урологічної патології.	2
20.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів	2

	сечової та статеві систем. Проведення катетеризації сечового міхура у чоловіків і жінок. Підготовка хворих до екскреторної урографії, пієлографії, УЗД.	
21.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів сечової та статеві систем. Участь у діагностичних і лікувальних маніпуляціях, операціях і перев'язуваннях. Догляд за урологічними хворими після операції на органах сечової і статеві систем.	2
22.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями хребта і тазу. Робота в травматологічному та хірургічному відділеннях. Аналіз хвороб у пацієнтів з ушкодженням хребта і тазу. Тактика медичної сестри в наданні медичної допомоги.	2
23.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями хребта і тазу. Особливості транспортної іммобілізації при різних видах ушкоджень хребта і тазу.	2
24.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями хребта і тазу. Ознайомлення з методами консервативного й оперативного лікування. Роль медичної сестри в діагностиці, лікуванні і догляді за хворими в умовах стаціонару.	2
25.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями кінцівок. Аналіз перебігу захворювання, демонстрування хворих із судинною патологією. Проведення спеціальних проб для виявлення захворювань артерій і вен нижніх кінцівок.	2
26.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями кінцівок. Методи консервативного й оперативного лікування. Участь у проведенні спеціальних методів дослідження тематичних хворих.	2
27.	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями кінцівок. Догляд за хворими після операцій на судинах, накладання еластичного бинта. Участь медичної сестри в перев'язуваннях хворих з гангренами, у випадку облітеруючого захворювання судин.	2
28.	<i>Контроль засвоєння змістового модуля 2 «Медсестринство в спеціальній хірургії».</i>	2
29.	<i>Модульний контроль №2.</i> Медсестринство в загальній та спеціальній хірургії.	4
30.		
31.	Модуль з дисципліни «Медсестринство в хірургії».	2
	Всього:	62
	Разом:	90
		годин

Теми лабораторних занять – програмою не передбачено

13. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№з/п	Назва теми	К-сть год.
<u>ОСІННІЙ СЕМЕСТР</u>		
1	Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією. Клінічна картина гострих гнійних захворювань шкіри (фурункул, карбункул, гідраденіт, абсцес, флегмона, бешиха, еризипелоїд) та судин (лімфангіт, лімфаденіт, флебіт, тромбофлебіт). Вибір тактики медичної сестри при цих захворюваннях. Клінічні прояви гнійно-запальних захворювань кісток і суглобів (бурсит, тендовагініт, артрит, остеомієліт), тактика медичної сестри. Поняття про клостридіальну й неклостридіальну анаеробну та специфічну інфекцію. Вибір тактики медичної сестри при виявленні сибірки, дифтерії ран, туберкульозу лімфатичних вузлів та кісток і суглобів. Хірургічна проблема СНІДу.	5
2	Синдром порушення кровообігу, змертвіння, виразки, нориці. Клінічна картина сухої й вологої гангрени. Поняття про тромбоз і емболію: клінічна картина, профілактика і лікування. Діагностика основних видів виразок, нориць та тактика медичної сестри	4

3	Догляд за онкологічними хворими. Засвоєння основних принципів організації онкологічної служби в Україні. Уявлення про доброякісні та злоякісні пухлини. Засвоєння основних клінічних ознак доброякісних і злоякісних процесів. Класифікація пухлин залежно від вихідної тканини. Поняття про стадії пухлин за системою TNM. Діагностика новоутворень, своєчасне виявлення передракових захворювань. Поняття про радикальне й паліативне лікування злоякісних пухлин. Участь медсестри у проведенні комплексної терапії злоякісних пухлин і необхідність застосування хірургічного лікування.	4
4	Догляд за хворими із захворюваннями та ушкодженнями голови. Поняття про природжені дефекти і пухлини м'яких тканин черепа. Діагностика ушкоджень м'яких тканин і кісток черепа. Діагностика відкритої і закритої черепно-мозкової травми: переломи скеліття і основи черепа, забиття, струс і здавлення мозку. Синдром черепно-мозкової травми. Особливості надання медичної допомоги та лікування ЧМТ. Поняття про ушкодження носа, щелеп: клінічні ознаки, надання першої допомоги, принципи лікування хворих.	4
	Разом	17 год
	<u>ВЕСНЯНИЙ СЕМЕСТР</u>	
1	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями ший. Уявлення про вади розвитку органів ший. Клінічні прояви поранень, абсцесу, флегмони, лімфаденіту ший. Поняття про пухлини і хірургічні захворювання органів ший (лімфогранулематоз, лімфосаркома, рак щитоподібної залози, гортані, стравоходу). Зоб дифузний, вузловий, токсичний (базедова хвороба). Діагностика сторонніх тіл стравоходу і дихальних шляхів. Надання невідкладної допомоги хворим. Поняття про опіки і рак стравоходу: клінічна картина, діагностика, перша медична допомога, лікування.	4
2	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів грудної клітки. Засвоєння основних методів обстеження грудної клітки та її органів. Уявлення про механічну травму: забиття, вдавнення грудної клітки, перелом ребер, ключиць. Діагностування різних видів закритих ушкоджень органів грудної клітки. Проникні й непроникні поранення грудної клітки, ускладнення їх. Тактика медсестри при різних видах пневмотораксу. Уявлення про ушкодження легенів, серця, гнійно-запальні захворювання плеври та легенів: гнійний плеврит, абсцес легені. Клінічні прояви раку легень, методи діагностики та лікування. Поняття про оперативну корекцію природжених і набутих вад і захворювань серця. Діагностика запальних захворювань грудної залози: гострий лактаційний і гострий гнійний мастит. Поняття про доброякісні та злоякісні пухлини грудної залози, клінічні ознаки, діагностика, методи лікування. Участь у проведенні профілактичних заходів для своєчасного виявлення хворих.	6
3	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини. Засвоєння методів обстеження хворих з хірургічними захворюваннями живота. Уявлення про аномалії розвитку черевної стінки, пупка та внутрішніх органів. Застосування основних спеціальних та інструментальних досліджень (езофагогастроскопія, ультразвук, рентгеноскопія, лапароскопія) для діагностики захворювань внутрішніх органів. Поняття про черевну грижу. Клінічні прояви та принципи лікування хворих із черевними грижами, захворювань шлунку, дванадцятипалої кишки, прямої кишки, жовчного міхура, підшлункової залози. Діагностика закритих і відкритих ушкоджень черевної порожнини. Поняття про синдром гострого живота, перитоніт. Засвоєння основних видів запальних захворювань очеревини: проривна виразка шлунка і дванадцятипалої кишки, защемлена грижа, гострий апендицит, гострий холецистит, гострий панкреатит, непрохідність кишок. Роль медсестри у проведенні діагностики, наданні першої допомоги, забезпе-	6

	ченні лікування та організації догляду. Участь медсестри у підготовці хворих та проведенні рентгенографії і лапароскопії в ургентній абдомінальній хірургії.	
4	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями прямої кишки. Методи дослідження прямої кишки. Поняття про ушкодження прямої кишки й сторонні тіла в ній, надання першої допомоги у цих випадках. Клінічні прояви, особливості діагностики та принципи лікування запальних захворювань прямої кишки та навколопрямокишкової (параректальної) клітковини (тріщини відхідника, гострий проктит, геморой, гострий парапроктит, нориці відхідника і прямої кишки). Поняття про доброякісні та злоякісні пухлини товстої і прямої кишок, особливості діагностики та лікування. Участь медсестри у проведенні профілактичних оглядів населення.	4
5	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів сечової та статеві системи. Основні методи дослідження хворих із захворюваннями сечових і статевих органів (мануальні, інструментальні, спеціальні та лабораторні дослідження). Поняття про ушкодження органів сечової і статеві систем — нирок, сечового міхура, сечівника (уретри). Особливості сестринської діагностики, надання першої допомоги та організації догляду на етапах лікування урологічних хворих. Поняття про гнійно-запальні захворювання нирок і сечового міхура: пієліт, пієлонефрит, пієлонефроз, гідронефроз, цистит. Клінічні ознаки сечокам'яної хвороби, особливості діагностики та лікування. Уявлення про захворювання передміхурової залози, тактика медсестри при гострій затримці сечі. Поняття про пухлини нирок, сечового міхура, передміхурової залози, захворювання яєчок і статевого члена.	4
6	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями хребта і тазу. Основні методи дослідження хребта. Поняття про ушкодження хребта: компресійні переломи, переломовивихи; симптоми, методи діагностики та лікування. Засвоєння основних видів ушкоджень тазу і тазових органів: класифікація, клінічні ознаки, особливості надання першої медичної допомоги та лікування. Поняття про синдром тривалого роздавлювання: клінічна картина, розвиток процесу, принципи надання першої медичної допомоги і подальшого лікування.	4
7	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями кінцівок. Засвоєння основних видів вивихів і переломів верхніх і нижніх кінцівок. Види гнійних захворювань пальців і кисті. Поняття про панарицій: види, діагностика, способи оперативного лікування. Поняття про облітеруючі захворювання судин нижніх кінцівок: облітеруючий ендартеріт, облітеруючий артеріосклероз, причини, клінічні ознаки, діагностика і лікування. Уявлення про хворобу Рейно: клінічна картина, діагностика, лікування. Клінічні ознаки, методи діагностики та основні принципи лікування варикозного розширення вен, тромбофлебиту і флеботромбозу, види ускладнень і способи боротьби з ними. Поняття про посттромбофлебітичний синдром; класифікація, діагностика, форми захворювання, лікування.	4
8	Підготовка до модульного контролю №2.	2
	Разом	34 год
	Всього:	51 год

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Під час вивчення відповідних тем студент може виконувати індивідуальну роботу, яка проводиться в позаурочний час та при успішному її виконанні додатково оцінюється викладачем.

Кількість балів за різні види індивідуальної самостійної роботи студента (ІСРС) залежить від її обсягу і значимості. Ці бали додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність.

Орієнтовний перелік індивідуальних завдань:

1. Підготовка ілюстративних матеріалів за тематикою практичних занять (таблиці, муляжі, наочні приладдя, графлогічні схеми практичних занять).
2. Робота з літературою й іншими джерелами інформації та підготовка реферативного повідомлення із доповіддю на практичному занятті.

Перелік тем для реферативних повідомлень:

1. Сторонні тіла стравоходу і дихальних шляхів: клінічні прояви, надання невідкладної допомоги хворим.
2. Проникні й непроникні поранення грудної клітки, їх ускладнення, тактика медсестри.
3. Пневмоторакс: види, клінічні прояви, діагностика, тактика медсестри при різних видах.
4. Синдром гострого живота: роль медсестри у проведенні діагностики, наданні першої допомоги, забезпеченні лікування та організації догляду.
5. Особливості сестринської діагностики, надання першої допомоги та організації догляду при ушкодженнях органів сечової і статеві систем.
6. Ушкодження тазу і тазових органів: класифікація, клінічні ознаки, особливості надання першої медичної допомоги та лікування.
7. Синдром тривалого роздавлювання: клінічна картина, розвиток процесу, принципи надання першої медичної допомоги і подальшого лікування.
8. Панарицій: види, діагностика, способи лікування, тактика медсестри.
9. Хвороба Рейно: клінічна картина, діагностика, лікування.
10. Посттромбофлебітичний синдром; класифікація, діагностика, форми захворювання, лікування.

14.1.ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Робота в кабінеті ендоскопії.
2. Робота у симуляційному центрі.
3. Визначення та реєстрація основних показників життєдіяльності людини.
4. Робота у маніпуляційній.
5. Робота у чистій та гнійній перев'язувальних.
6. Робота у гіпсувальних, травмпункті.
7. Асистування під час накладання пов'язок.
8. Проведення зупинки кровотеч.
9. Визначення групової та резус-належності крові.
10. Проведення проб на сумісність крові донора та реципієнта.
11. Надання невідкладної допомоги при закритих пошкодженнях.
12. Надання невідкладної допомоги при термічній травмі

15. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Гостра гнійна хірургічна інфекція. Шляхи зараження. Профілактика та лікування окремих видів гнійно-запальних захворювань — фурункула, карбункула, абсцесу, флегмони, бешихи, остеомієліту, тромбофлебиту.
2. Загальна гнійна хірургічна інфекція. Види сепсису. Клінічна картина та лікування.
3. Септичний шок, клінічна картина, перша допомога, реанімаційні заходи.
4. Поняття про анаеробну інфекцію. Газова гангрена, правець. Клінічна картина.
5. Профілактика анаеробної інфекції після поранень. Перша допомога у разі анаеробної інфекції. Комплексна терапія газової гангрені, правця.
6. Хірургічний туберкульоз та його форми. Клінічна картина, діагностика та лікування кістково-суглобового туберкульозу.
7. Поняття про доброякісні та злоякісні пухлини, їхня класифікація. Клінічна картина доброякісних і злоякісних пухлин, профілактика та лікування. Організація онкологічної служби в Україні. Значення загальної диспансеризації в ранній діагностиці пухлин.
8. Уявлення про некроз. Причини. Суха та волога гангрена. Місцеві та загальні прояви. Профілактика і лікування, догляд за хворими після операції.
9. Закрита черепно-мозкова травма. Діагностика струсу і здавлювання головного мозку.

Перша допомога, транспортування. Принципи лікування хворих.

10. Перелом скелітіння й основи черепа. Діагностика та перша допомога. Особливості транспортування хворих.
11. Травми ший, відкриті та закриті ушкодження м'яких тканин та органів ший. Діагностика ушкоджень. Профілактика повітряної емболії при пораненнях вен ший.
12. Опіки стравоходу. Клінічна картина. Тактика медичної сестри під час надання першої допомоги. Принципи лікування хворих з опіками стравоходу. Особливості догляду за хворими з гастростомією.
13. Механічна травма грудної клітки: забиття, струс, здавлювання. Діагностика. Тактика медичної сестри під час надання першої медичної допомоги хворим з травмою грудної клітки. Лікування.
14. Поняття про пневмоторакс. Види пневмотораксу. Тактика медичної сестри в наданні першої медичної допомоги хворим з пневмотораксом. Лікування та догляд за хворими.
15. Запальні захворювання грудної залози. Симптоми, лікування хворих, догляд, профілактика маститу.
16. Переломи ребер. Симптоми множинних і подвійних переломів ребер. Перша допомога, особливості транспортування.
17. Доброякісні та злоякісні пухлини грудної залози. Симптоми, диференціальний діагноз. Лікування хворих з пухлинами грудної залози. Профілактика онкологічних захворювань грудної залози.
18. Закриті й відкриті ушкодження легень, серця, магістральних судин. Діагностика, перша допомога, особливості транспортування хворих, догляд за хворими.
19. Захворювання стравоходу, рак стравоходу. Варикозне розширення вен стравоходу. Клінічна картина. Лікування, догляд за хворими. Надання першої допомоги в разі кровотечі з вен стравоходу.
20. Черевна грижа: клінічна картина, діагностика, лікування догляд за хворими. Перша допомога і показання до госпіталізації, особливості транспортування. Показання до оперативного лікування.
21. Механічна травма живота. Діагностика. Гострий живіт у разі травми живота. Перша допомога й показання до госпіталізації. Особливості транспортування. Показання до оперативного лікування, догляд за хворими.
22. Гострий перитоніт. Причини, симптоми, діагностика. Перитоніт місцевий і загальний. Догляд за хворими після операції. Перша допомога й показання до оперативного лікування. Особливості транспортування.
23. Гострий апендицит. Клінічна картина, діагностика, лікування. Догляд за хворими в післяопераційний період.
24. Шлунково-кишкові кровотечі. Причини кровотечі в порожнинні органи. Діагностика кровотеч. Невідкладна допомога. Консервативні й оперативні методи лікування, догляд за хворими.
25. Гостра непрохідність кишок. Діагностика, перша допомога, особливості транспортування, показання до оперативного лікування, догляд за хворими.
26. Ускладнення виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки. Діагностика, перша допомога, показання до госпіталізації, консервативне та оперативне лікування хворих. Особливості догляду за хворими з дренажем черевної порожнини.
27. Гострий холецистит. Гострий панкреатит. Клінічна картина, діагностика, особливості лікування. Тактика медичної сестри в разі гострого холециститу та панкреатиту.
28. Запальні захворювання прямої кишки та прилеглих до неї тканин. Клінічна картина і діагностика, консервативне й оперативне лікування. Геморой. Діагностика та лікування. Особливості догляду за хворими в проктологічному відділенні.
29. Пухлини товстої і прямої кишок. Діагностика та лікування. Роль профілактичних обстежень у ранній діагностиці пухлин. Особливості догляду за хворими зі штучними норицями.
30. Закриті й відкриті ушкодження сечових і статевих органів. Клінічна картина, перша допомога та лікування. Особливості транспортування хворих з урологічними травмами, догляд за хворими.
31. Аденома передміхурової залози. Клінічна картина, діагностика, лікування. Перша допомога в разі гострої затримки сечі. Особливості догляду за хворими з надлобковою сечовою норицею.

32. Перелом хребта. Діагностика ушкоджень хребців і спинного мозку. Перша допомога, транспортування та лікування. Клініка та діагностика.
33. Переломи кісток таза. Ускладнення при переломах кісток таза. Діагностика, перша допомога, транспортування і лікування, догляд за хворими.
34. Переломи кісток плеча. Клінічна картина, перша допомога, лікування. Особливості надання першої допомоги у випадку відкритих переломів.
35. Переломи кісток передпліччя, кисті і пальців. Перша допомога, транспортування і лікування, іммобілізація.
36. Перелом стегна. Клінічна картина, перша допомога в разі відкритих переломів.
37. Переломи кісток гомілки та пальців стопи. Особливості надання першої допомоги у випадку відкритих переломів.
38. Запальні захворювання верхньої кінцівки. Панарицій. Принципи оперативного лікування, догляд за хворими.
39. Облітеруючі захворювання судин нижньої кінцівки. Діагностика, клінічна картина, перша допомога, принципи лікування, догляд за хворими.
40. Запальні захворювання нижньої кінцівки. Гнійний артрит. Діагностика, перша допомога, лікування, догляд за хворими. Остеомієліт кісток нижньої кінцівки.
41. Вогнепальні поранення. Ушкодження тканини тіла в разі вогнепального поранення.
42. Дотримання правил техніки безпеки. Знищення та знезараження предметів, забруднених кров'ю.

16. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Надати першу допомогу в разі поранення вен ший.
2. Надати першу допомогу в разі поранення сонної артерії.
3. Надати першу допомогу в разі поранення вен передпліччя.
4. Провести інфузію в периферичну вену.
5. Підготувати набір інструментів для первинного хірургічного оброблення ран (ПХО).
6. Надати першу допомогу у випадку електротравми.
7. Провести первинне хірургічне оброблення рани (на фантомі).
8. Підготувати набір інструментів для типових операцій на органах черевної порожнини.
9. Надати допомогу в разі відкритої травми голови.
10. Надати допомогу в разі опіку стравоходу.
11. Надати допомогу в разі відкритого пневмотораксу.
12. Надати допомогу в разі перелому ключиці без зміщення відламків.
13. Надати допомогу в разі перелому діафіза правого плеча.
14. Надати допомогу у випадку напруженого пневмотораксу.
15. Надати допомогу у випадку перелому кісток передпліччя в середній третині.
16. Накласти гіпсову пов'язку в разі перелому кісток передпліччя в типовому місці.
17. Надати допомогу в разі перелому стегна.
18. Надати допомогу в разі перелому кісток гомілки.
19. Надати допомогу в разі удару головою.
20. Надати допомогу в разі опіку плечового суглоба.
21. Надати допомогу у випадку розтягнення зв'язок суглобів.
22. Надати допомогу в разі опіку кисті.
23. Надати допомогу в разі рани ліктьового суглоба.
24. Підготувати до роботи стіл перев'язувальної сестри.
25. Надати медичну допомогу в разі перелому кісток таза. Умови транспортування.

17. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Оцінювання поточної навчальної діяльності, модульного контролю та дисципліни в цілому здійснюється відповідно до *«Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів Буковинського державного медичного університету в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального*

процесу» (схваленої рішенням Вченої ради від 29 травня 2014 року, протокол № 9).

При оцінюванні знань студентів перевага надається стандартизованим методам контролю: стандартизований за методикою виконання контроль практичних навичок, тестування (усне, письмове), структуровані письмові роботи, робота із стандартною медичною документацією.

Форми контролю

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок (стандартизованих за методикою виконання).

Контроль виконання самостійної роботи, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Контроль засвоєння практичних навичок здійснюється як під час поточного контролю, так і при підсумковому контролі.

Підсумковий контроль проводиться по завершенню вивчення 2 змістових модулів.

Методи контролю

Теоретичних знань:

- тестування письмове та комп'ютерне,
- індивідуальне опитування, співбесіда,
- структуровані за змістом письмові роботи.

Практичних навичок та умінь:

- контроль виконання стандартизованих за методикою проведення практичних навичок, передбачених планом практичної підготовки студента з дисципліни
- контроль заповнення стандартної медичної документації, передбаченої планом практичної підготовки

По завершенню вивчення модуля №2 з дисципліни «Медсестринство в хірургії» на останньому занятті проводиться контроль знань та практичної підготовки студентів. Форма підсумкового контролю успішності навчання проводиться як підсумковий модульний контроль.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відвідали всі аудиторні (практичні) навчальні заняття, передбачені календарним планом (або своєчасно їх відпрацювали) і набрали за поточну початкову діяльність кількість балів, не меншу за мінімальну.

Підсумковий модульний контроль передбачає перевірку теоретичних знань студента, демонстрацію виконання ним практичних навичок та вирішення ситуаційних завдань з моделювання дій середнього медичного персоналу в конкретних клінічних ситуаціях.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент під час підсумкового контролю, складає 80. Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо студент за сумою всіх етапів його проведення набрав не менше 50 балів.

Підсумковий контроль теоретичних знань, набутих практичних навичок та вмінь проводять в три етапи.

I етап – тестовий комп'ютерний контроль рівня теоретичної підготовки студентів. Кожному студенту пропонуються 30 тестів, які оцінюються в 1 бал за кожний тест.

II етап - перевірка рівня засвоєння 2 практичних навичок.

III етап – розв'язування 2 ситуаційних задач.

Максимальна кількість балів, яку студент може отримати під час модульного контролю складає 80, причому максимальна кількість балів за демонстрацію виконання практичної навички складає 30 балів (практичні навички виконано методично вірно - 30 балів, виконано з недоліком, виправленим студентом самостійно - 25 балів, виправлено студентом після зауваження викладача - 20 балів, не виконано - 0 балів), за вирішення ситуаційних задач - 20 (10 балів за кожну задачу), за відповідь на питання тест-контролю - 30 балів. Модульний контроль зараховується студентові, якщо за результатами тестування він набрав не менше 20 балів, вирішив не менше 1 ситуаційної задачі (10 балів) та за виконання практичної навички отримав не менше 20 балів.

Мінімальна сумарна оцінка за підсумковий модульний контроль - 50 балів.

18. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ

Оцінка з дисципліни визначається відповідно до «Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів Буковинського державного медичного університету в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу» (схваленої рішенням Вченої ради від 29 травня 2014 року, протокол № 9).

Вивчення дисципліни «Медсестринство в хірургії» здійснюється упродовж двох років (на другому та третьому курсах) і включає 2 модульних контролі.

Оцінка з дисципліни виставляється на третьому курсі як середнє арифметичне двох модулів (після вивчення двох модулів).

Оцінка за модульний контроль №2 дисципліни «Медсестринство в хірургії» виставляється лише студентам, яким зараховані 2 змістові модулі з вивчення даного модуля.

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні практичних навичок відповідно до переліку, визначеного програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні модулю (залікового кредиту) – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів (60%) за результатами модульного підсумкового контролю – 80 балів (40%).

Поточний контроль здійснюється відповідно до конкретних цілей під час кожного з практичних занять та під час самостійної роботи. Для контролю застосовують наступні засоби діагностики рівня підготовки студентів: контроль виконання практичних навичок, розв'язування ситуаційних задач, тест- контроль теоретичної підготовки.

Поточне оцінювання студентів по відповідних темах проводять за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) з подальшим перерахунком у багатобальну шкалу.

Оцінку "*відмінно*" виставляють у випадку, коли студент знає програму в повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпно точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності;

Оцінку "*добре*" виставляють за умови, коли студент знає всю програму і добре розуміє її, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання студент відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках;

Оцінку "*задовільно*" виставляють студентам на основі його знань всього об'єму програми з предмету та задовільному рівні розуміння його. Студент спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінку "*незадовільно*" виставляють у випадках, коли знання і вміння студента не відповідають вимогам "*задовільної*" оцінки.

Зважаючи на кількість практичних занять перерахунок оцінок у багатобальну шкалу здійснюється наступним чином:

Зважаючи на кількість практичних занять 42 та не враховуючи підсумкове (модульний контроль №2 - 4 год і 2 год модуля з дисципліни) перерахунок оцінок у багатобальну шкалу здійснюється наступним чином: оцінка "*відмінно*" – 2,8 бали, оцінка "*добре*" – 2,3 бали, оцінка "*задовільно*" – 1,7 бали, оцінка "*незадовільно*" - 0 балів.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність, дорівнює 120 балам. Вона вираховується шляхом складання кількості балів, що відповідають оцінці "*відмінно*" на кожному практичному занятті, крім останнього підсумкового ($2,8 \times 42 = 117,6$) з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу – 2,4 бали: $117,6 + 2,4 = 120$.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом укладання кількості балів, що відповідають оцінці "*3*" на кожному занятті: $1,7 \times 42 = 71,4$.

Підсумковий модульний контроль №2 здійснюється по завершенню вивчення усіх змістових модулів.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які виконали програму дисципліни та отримали за поточну діяльність не менше 71,4 балів.

Оцінювання індивідуальної самостійної роботи: кількість балів за різні види індивідуальної самостійної роботи студента залежить від її обсягу і значимості. Ці бали додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність.

Розподіл балів, які присвоюються студентам

Номер модуля кількість навчальних годин кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів за поточну успішність
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання як ви-ду СРС	
			"5"	"4"	"3"	"2"		
Модуль №2 165/5,5	2	42 та 1 підсумкове	2,8	2,3	1,7	0	2,4	71,4

Максимальна кількість балів модульного підсумкового контролю дорівнює 80, модуль вважається зарахованим у випадку, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Кількість балів з дисципліни, яку набрав студент на всіх практичних та підсумковому занятті конвертується у шкалу ECTS.

Оцінка з дисципліни «Медсестринство в хірургії» виставляється на останньому занятті після вивчення модуля №1 та модуля №2 і складає середнє арифметичне з цих двох модулів.

Конвертація кількості балів з дисципліни в оцінки за чотирибальною (традиційною) шкалою

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як нижче наведено у таблиці.

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«3»
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

Оцінка за модуль вноситься екзаменатором до «Відомості результатів поточного та підсумкового модульного контролю» (Форма № Н-5.03-2), «Індивідуального навчального плану студента», «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів».

Оцінка з дисципліни вноситься екзаменатором до «Відомості обліку успішності» (Форма № Н-5.03- 1), «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів», «Індивідуального навчального плану студента» та «Залікової книжки».

Студенти на основі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«А»	Найкращі 10 % студентів

«B»	Наступні 25 % студентів
«C»	Наступні 30 % студентів
«D»	Наступні 25 % студентів
«E»	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок «A», «B», «C», «D», «E» проводиться деканатом фахового коледжу для студентів, які навчаються за однією спеціальністю і **успішно** завершили вивчення дисципліни.

Оцінка «FX» виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але які не отримали оцінку «зараховано». Ця категорія студентів має право на перескладання заліку.

Оцінка «F» виставляється студентам, які відвідали усі аудиторні заняття з дисципліни, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність. Ця категорія студентів має право на повторне вивчення дисципліни.

Студенти, які набрали кількість балів з дисципліни, що відповідає оцінці «не зараховано» (за рейтингом деканату оцінки «FX», «F»), не вносяться до переліку студентів, що ранжуються в деканатах, навіть після перескладання заліку з дисципліни і отримання оцінки «зараховано». Такі студенти після перескладання автоматично в рейтингах деканатів отримують оцінку «E».

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1. Базова

1. Кіт О.М., Ковальчук О.Л., Пустовойт Г.Т. Медсестринство в хірургії. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2017. – 326 с.
2. Практикум з медсестринства в хірургії: практикум / Р. О. Сабадишин, О. В. Маркович, В. О. Рижковський [та ін.]. – Вінниця : Нова Книга, 2017. – 360 с.
3. Хірургія: в 2-х т. Т.1. Загальна хірургія з основними видами хірургічної патології. Лікування хворого в хірургічному стаціонарі: підручник / Р. О. Сабадишин, В. О. Рижковський, О. В. Маркович, [та ін.]. – Вінниця: Нова Книга, 2018. – 784 с.
4. Хірургія: в 2-х т. Т.2. Загальна хірургія з основними видами хірургічної патології. Лікування хворого в хірургічному стаціонарі: підручник / Р. О. Сабадишин, В. О. Рижковський, О. В. Маркович, [та ін.]. – Вінниця: Нова Книга, 2018. – 750 с.
5. Кіт О.М., Ковальчук О.Л., Боб А.О та ін. Невідкладні стани в хірургії. –Тернопіль: Укрмедкнига, 2019. – 257 с.

19.2. Допоміжна

1. Основи першої долікарської допомоги. Навчально-методичний посібник./ За ред. Зуб Л.О., Сидорчука Р.І., Федіва О.І – Чернівці: Буковинський державний медичний університет, 2013. -359 с.
2. Шегедин М.Б., Шустакевич С.Ф. Медсестринство в хірургії: навч. посібн. — К.: Медицина, 2008. — 120 с.
3. Криворучко І.А., Чугай В.В., Гончарова Н.М. Медсестринство в хірургії: навчальний посібник для медичних сестер-бакалаврів – Харків, 2017. – 57с.
4. Кіт О.М., Ковальчук О.Л., Боб А.О. Хірургія. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018. – 643 с.
5. Загальна хірургія: підручник (ВНЗ IV р. а.) / С.Д. Хіміч, М.Д. Желіба, І.Д. Герич та ін.; за ред. С.Д. Хіміча, М.Д. Желіби. — 3-є вид., переробл. і допов. Медицина. Київ. — 2018.
6. Навчальний посібник з хірургії в модулях: навч. посібн. / За ред. Л.М. Ковальчука. — К.: Медицина, 2018. — 480 с.
7. Хірургія: підручник / О.Ю. Усенко, Г.Б. Білоус, Г.Й. Путинцева.— К.: Медицина, 2019. — 400 с.
8. Лисенко Б.П., Шейко В.Д., Хіміч С.Д. Хірургія : Підручник. — К.: ВСВ Медицина, 2017. — 712 с.
9. Кондратенко П.Г. Хірургія : Підручник. — К.: Медицина, 2019. — 968 с. 3.
10. Кіт О.М., Ковальчук О.Л., Боб А.О. Перша долікарська допомога. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2018. — 335 с.
11. Лучанко П.І., Кіт О.М., Фрондзей І.В., Боб А.О. Основи трансфузіології. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2019. — 287 с.
12. Ковальчук Л.Я. Хірургія. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2017. — 1055 с.

19.3. Інформаційні ресурси

1. <http://moodle.bsmu.edu.ua/> Дистанційне середовище "MOODLE" БДМУ. – Дисципліна "Медсестринство в хірургії". – Методичні вказівки. Конспекти. Ситуаційні задачі. Тести для самоконтролю. Аудіо- та відеоматеріали, мультимедійні презентації.
2. Про затвердження Примірного положення про лікарню «Хоспіс» (відділення, палату паліативного лікування) для хворих на туберкульоз [Електронний ресурс] / Наказ МОЗ України від 11.06.10 р. № 483. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0483282-10#Text>
3. Про затвердження Стандартів медичної допомоги "Хронічний больовий синдром у

- дорослих та дітей" [Електронний ресурс] / Наказ МОЗ України від 06.04.2023 № 643 – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0643282-23#Text>
4. Про удосконалення організації надання паліативної допомоги в Україні [Електронний ресурс] / Наказ МОЗ України від 04.06.2020 № 1308 . – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0609-20#Text>
 5. Всеукраїнська рада реанімації – Режим доступу: <https://urc.org.ua/>
 6. Європейська рада реанімації – Режим доступу: <https://www.erc.edu/>
 7. Медична газета Здоров'я України [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://health-ua.com/newspaper/med_gaz_zu
 8. Журнал «Хірургія України» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://surgukraine.com.ua/>
 9. Журнал «Шпитальна хірургія» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/surgery>
 10. Журнал «Український журнал клінічної хірургії» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://presa.ua/ukrains-kij-zhurnal-klinichnoi-hirurgii.html>
 11. Журнал «Медсестринство» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/nursing>
 12. Журнал «Медсестринство: теорія і практика» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://dniprophc.com.ua/vydannya-ctntry/journal-nursing-theory-and-practice/>

20. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

1. Лілія БОРЕЙКО – к.мед.н., доцент кафедри догляду за хворими та ВМО
2. Олег ХОМКО - к.мед.н., доцент кафедри догляду за хворими та ВМО